

**MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH**

Warszawa, dnia 02.04. 2013 r.

DP-I-0231-25/12/ES

**Pani Iga Machalewska
Pan Jakub Kościółek
Pan dr Adam Bulandra
Zarząd Stowarzyszenia
Interkulturalni PL
ul. Łokietka 12/22
30-310 Kraków**

panowie Państwo,

Nawiązując do korespondencji dotyczącej uwag przekazanych przez reprezentowane przez Państwa Stowarzyszenie do *projektu ustawy o cudzoziemcach*, uprzejmie dziękuję za przedstawione stanowisko wobec proponowanych rozwiązań prawnych. Pragnę zapewnić, że wszystkie Państwa uwagi zostały poddane wnikliwej analizie pod kątem ich wpływu na projektowane przepisy i w wielu przypadkach zostały uwzględnione. Jednocześnie, odnosząc się do zarzutów przedstawionych w piśmie z dnia 4 lutego 2013 r. odnośnie trybu prowadzenia przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych konsultacji społecznych, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

W toku procedowania nad projektem ustawy, w przypadku gdy zgłoszono do niego liczne uwagi, rozwiązaniem przewidzianym przez przepisy uchwały Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – *Regulamin pracy Rady Ministrów* (M.P. Nr 13, poz. 221, z późn.zm.) w stosunku do członków Rady Ministrów oraz Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów jest możliwość zorganizowania konferencji międzyresortowej, podczas której prezentowane są zgłoszone uwagi i zajęte względem nich stanowisko przez autora projektu. W konferencji mogą wziąć udział wszystkie zainteresowane podmioty i w jej trakcie wspierać zgłoszone propozycje. Brak przedstawiciela strony zgłaszającej uwagi nie oznacza automatycznego odrzucenia zgłoszonych przez nią uwag, podobnie jak udział w spotkaniu nie jest równoznaczny z przyjęciem zgłaszanych przez dany podmiot postulatów. W przypadku nieobecności strony zgłaszającej uwagi przyjmuje się natomiast domniemanie, że uwagi, które nie zostały uwzględnione przez projektodawcę, nie są podtrzymywane, a tym samym nie będą rozpatrywane na dalszych etapach prac nad projektem. Rozwiązanie takie ma służyć ekonomice procedowania nad projektem, a dotychczasowa praktyka jego stosowania podczas rządowych konsultacji projektów aktów prawnych pozwala stwierdzić, iż nie powoduje ono szczególnych problemów.

Mając na względzie powyższe, w zaproszeniu na konferencję uzgodnieniową skierowanym do organizacji społecznych posłużono się ww. formułą. Należy przy tym jednak przyznać rację argumentom podniesionym przez Stowarzyszenie, że zastosowanie identycznego toku postępowania

w stosunku do organizacji pozarządowych, które dysponują zazwyczaj bardzo ograniczonymi zasobami ludzkimi i finansowymi, nie jest właściwe.

Pragnę ponownie zapewnić, iż pomimo nieobecności na konferencji przedstawiciela Stowarzyszenia, zgłoszone uwagi były rozpatrywane przez projektodawcę. Przyjęto ponadto, iż w przypadku przyszłych konferencji, w których ewentualnie nie będzie możliwy udział przedstawiciela podmiotu zgłaszającego uwagi, projektodawca będzie informował w drodze pisemnej o stanowisku względem zgłoszonych uwag i sugestii. Nie jest bowiem celem autora projektu wypełnienie jedynie obowiązku przeprowadzenia konsultacji, lecz w oparciu o ocenę funkcjonowania obecnych i zaproponowanych rozwiązań - dokonaną m. in. w drodze konsultacji społecznych - wypracowanie jak najlepszych rozwiązań prawnych, z uwzględnieniem jednakże wynikających z prawa Unii Europejskiej unormowań niezbędnych do transponowania prawodawstwa wspólnotowego na grunt polskiego porządku prawnego.

Podkreślić przy tym należy, że rozpoczęcie konferencji o godz. 9.00 związane było z dużą ilością uwag zgłoszonych do projektu, co oznaczało, iż celem ich omówienia i dokonania rozstrzygnięć względem zaproponowanym rozwiązaniom, konieczne było zarezerwowanie całego dnia na prace nad projektem w tym zakresie.

Kierując się potrzebą zachowania dialogu w ramach prac nad projektem ustawy, poniżej przedstawiam stanowisko projektodawcy względem uwag zgłoszonych przez Stowarzyszenie za pismem z dnia 19 listopada 2012 r.

W pierwszej kolejności odnosząc się do ogólnych uwag dotyczących treści oraz kształtu projektowanej ustawy o cudzoziemcach należy podkreślić, iż projekt ustawy został opracowany na podstawie przyjętych w dniu 16 sierpnia 2011 r. przez Radę Ministrów *założeń do projektu ustawy o cudzoziemcach*. Projekt założeń był opracowywany przez ekspertów z resortu spraw wewnętrznych, a następnie został poddany uzgodnieniom międzyresortowym oraz szeroko pojętym konsultacjom społecznym, w których uczestniczyło również Stowarzyszenie Interkulturalni PL. Następnie projekt ustawy o cudzoziemcach był przygotowywany przez profesjonalnych legislatorów z Rządowego Centrum Legislacyjnego, w oparciu o reguły tworzenia przepisów prawnych, z zachowaniem spójności systemu prawa, w celu zapewnienia jak najlepszej jakości tworzonego prawa.

Na treść oraz kształt projektowanej ustawy o cudzoziemcach bardzo istotny wpływ miało przede wszystkim prawo Unii Europejskiej w dziedzinie wiz, legalnej migracji oraz zwalczania nielegalnej migracji. W tym miejscu należy podkreślić, iż po przystąpieniu do Unii Europejskiej, Rzeczpospolita Polska nie ma już całkowitej swobody w kreowaniu przepisów migracyjnych, gdyż jest w pełni związana zarówno *acquis Schengen*, jak również rozwiązaniami prawnymi z obszaru polityki migracyjnej. W pierwszej kolejności Polska nie ma możliwości regulowania wszystkich kwestii dotyczących wydawania wiz w ustawodawstwie krajowym, ale jest zobligowana do respektowania w pełni dorobku prawnego Schengen. Zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami Polska ma prawo jedynie regulować w pewnym zakresie kwestie dotyczące wydawania wiz krajowych, natomiast zasady

wydawania wiz Schengen są normowane na poziomie unijnym między innymi we Wspólnotowym Kodeksie Wizowym. Podobnie regulacje dotyczące udzielania zezwoleń na pobyt czasowy i pracę, Niebieskiej Karty UE, zezwoleń na pobyt czasowy dla studentów, naukowców, w celu połączenia z rodziną oraz pobytu w Polsce cudzoziemców będących ofiarami handlu ludźmi są uregulowane na poziomie unijnym w dyrektywach migracyjnych. Projektodawca nie miał także swobody w kreowaniu rozwiązań dotyczących udzielania zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego EU, ponieważ jest to zezwolenie o charakterze unijnym i jego kształt w pełni wynika z uregulowań dyrektywy Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. *dotyczącej statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi* (Dz. Urz. UE L 16 z 23.01.2004, str. 44) oraz dyrektywy Rady 2009/50/WE z dnia 25 maja 2009 r. *w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji* (Dz. Urz. UE L 155 z 18.6.2009, str. 17). Podobnie kształt rozdziałów dotyczących zobowiązania cudzoziemców do powrotu oraz zasad umieszczania cudzoziemców w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców wynika z konieczności respektowania dorobku Schengen, którego częścią jest dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. *w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich* (Dz. Urz. UE L 348 z 24.12.2008, str. 98).

Nie bez znaczenia dla *projektu ustawy o cudzoziemcach* jest również przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 31 lipca 2012 r. dokument „*Polityka migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania*”. W tym miejscu należy wskazać, iż projekt wspomnianego dokumentu został opracowany przez Międzyresortowy Zespół do Spraw Migracji, a następnie poddany konsultacjom społecznym. Przewodniczącym Zespołu był minister właściwy do spraw wewnętrznych, a w jego skład wchodził przedstawiciele najważniejszych resortów i instytucji zajmujących się problematyką związaną z migracją. Projektodawca tworząc zatem przepisy przyszłej *ustawy o cudzoziemcach* chciał jak najpełniej zrealizować postulaty zawarte w *Polityce Migracyjnej Polski*, w szczególności odnośnie kwestii dostępu cudzoziemców do polskiego rynku pracy. Zgodnie z rekomendacjami przyjętymi w wyżej wymienionym dokumencie dotyczącymi legalnych migracji zarobkowych, Polska powinna utrzymać istniejącą zasadę uzupełniającego zatrudnienia imigrantów zarobkowych względem polskich pracowników lokalnych. Przedstawione w piśmie Stowarzyszenia uwagi odnośnie reformy istniejącego w Polsce systemu zatrudniania cudzoziemców mają zatem charakter uwag dotyczących stosowanej w Rzeczypospolitej Polskiej polityki dostępu cudzoziemców do zatrudnienia i wychodzą poza zakres projektowanej ustawy o cudzoziemcach, która w pełni uwzględnia kierunki wskazane w dokumencie „*Polska Polityka migracyjna – stan obecny i postulowane działania*”.

Odnosząc się do szczegółowych uwag przedstawionych w piśmie z dnia 19 listopada 2012 r. w pierwszej kolejności należy ponownie podkreślić, iż niektóre z postulowanych przez Stowarzyszenie zmian w *projekcie ustawy o cudzoziemcach* nie mogły być uwzględnione, ponieważ prowadziłyby do naruszenia prawa Unii Europejskiej. Opisana sytuacja miałaby miejsce w przypadku zmiany definicji

zawartej w art. 3 pkt 14. Zaproponowana definicja pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji wynika z konieczności wdrożenia do polskiego porządku prawnego dyrektywy Rady 2009/50/WE z dnia 25 maja 2009 r. *w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji* (Dz. Urz. UE L 155 z 18.6.2009, str. 17). Przepisy wspomnianej wyżej dyrektywy ujednolicają na poziomie unijnym kwestie przyjmowania obywateli państw trzecich w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji i wydawania im dokumentu pobytowego o nazwie „Niebieska Karta UE”, który będzie uprawniał również do pobytu i pod pewnymi warunkami podjęcia pracy w innych państwach Unii Europejskiej. Właśnie w celu zapewnienia mobilności tej kategorii cudzoziemców w ramach Unii Europejskiej, konieczne jest wprowadzenie jednolitej procedury przyjmowania obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji we wszystkich państwach członkowskich. Z uwagi na powyższe polski ustawodawca nie może dowolnie kreować przepisów dotyczących przyjmowania wyżej wymienionej kategorii pracowników. Podkreślić przy tym należy, że niewłaściwe wdrożenie dyrektywy do polskiego porządku prawnego grozi sankcjami ze strony Komisji Europejskiej.

Odnośnie uwag do art. 9 ust. 1 i 3 należy wskazać, iż zgodnie z ustawą z dnia 7 października 1999 r. *o języku polskim* (Dz. U z 2011 r. Nr 43, poz. 224) językiem urzędowym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest język polski i organy administracji publicznej realizują swoje zadania w tym języku. Z uwagi na powyższe projektodawca nie widzi konieczności wprowadzania szczególnych uregulowań odnośnie podniesionej kwestii. Projekt ustawy nie przewiduje także, aby w postępowaniu administracyjnym brał udział tłumacz przysięgły.

Podobnie odnosząc się do uwagi dotyczącej wymogów dotyczących fotografii, jaką cudzoziemiec dołącza do wniosków o wydanie wizy krajowej oraz udzielenie zezwolenia pobytowego, należy wskazać, że wynikają one z rozporządzenia Rady (WE) Nr 1683/95 z dnia 29 maja 1995 r. *ustanawiające jednolity formularz wizowy* (Dz. U. L 164 z 14.7.1995, str. 1), które zgodnie z treścią art. 18 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 265/2010 z dnia 25 marca 2010 r. *zmieniającego konwencję wykonawczą do układu z Schengen i rozporządzenie (WE) nr 562/2006 w zakresie dotyczącym przepływu osób posiadających wize długoterminowe*, stosuje się także do wiz krajowych. Podobnie wymogi dotyczące fotografii zamieszczanych w dokumentach wydawanych cudzoziemców wynikają z rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. *ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich* (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2002, str. 1-7). Na szczególną uwagę zasługuje także fakt, iż projektowane przepisy dotyczące wymogu fotografii są tak samo skonstruowane jak odnoszące się do obywateli polskich ubiegających się o wydanie dowodu lub paszportu. Ponadto należy stanowczo podkreślić, iż projekt ustawy nie przewiduje możliwości gromadzenia danych dotyczących niepełnosprawności lub wyznania cudzoziemca.

Również uwagi do art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. c oraz art. 26 ust. 2 nie mogą zostać uwzględnione. Po pierwsze należy wskazać, iż zgodnie z projektowanymi przepisami cudzoziemiec wjeżdżający na terytorium Polski będzie jedynie okazywał wymagane przepisami dokumenty. Ponadto zaproponowane rozwiązanie dotyczące przedstawiania dowodu ubezpieczenia nie byłoby w praktyce możliwe do wyegzekwowania.

Uwagi do art. 30 ust. 1 pkt 11 oraz art. 30 ust. 3 również nie mogą być uznane, gdyż brzmienie projektowanych przepisów wynika z treści art. 5 ust. 1 lit. e i ust. 4 lit. a rozporządzenia (WE) Nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. *ustanawiającego wspólny kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen)* (Dz. Urz. UE L 105 z 13.04.2006). W tym miejscu należy ponownie podkreślić, iż Polska jako jedno z państw obszaru Schengen, jest zobowiązana do pełnego stosowania dorobku Schengen. Zaproponowane w projekcie ustawy brzmienie przepisu art. 31 ust. 2 projektu ustawy również wynika z treści art. 2 ust. 2 dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. *w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich*, która definiuje katalog członków rodziny obywatela Unii Europejskiej i brak jest możliwości na gruncie obowiązującego prawa jego rozszerzenia. Ponownie należy podkreślić, iż przepisy polskiego prawa nie mogą pozostawać w sprzeczności z uregulowaniami prawa Unii Europejskiej.

Podobnie treść artykułu 35 ust. 3 i 4 projektu wynika z brzmienia załącznika V do *kodeksu granicznego Schengen* regulującego procedurę odmowy wjazdu na granicy. Należy podkreślić, iż w przypadku wydania decyzji uchylającej decyzję o odmowie wjazdu wydaną przez organ pierwszej instancji, odnotowanie w dokumencie podróży cudzoziemca wydania decyzji o odmowie wjazdu nie ma żadnego wpływu na kolejne przekraczanie granicy. Ponadto zaproponowane przez Stowarzyszenie rozwiązanie budzi wątpliwości w zakresie trybu odnotowywania decyzji o odmowie wjazdu, ponieważ sugeruje, iż cudzoziemcy sami powinni zgłaszać się do komendanta placówki Straży Granicznej w celu uzyskania stosownego wpisu, w przypadku niezłożenia odwołania lub utrzymania w mocy decyzji wydanej przez organ pierwszej instancji.

Odnosząc się do uwagi zgłoszonej do art. 46 ust. 2 projektodawca nie widzi potrzeby zmiany przepisu, gdyż decyzję o unieważnieniu zezwolenia na przekroczenie granicy w ramach małego ruchu granicznego będzie podejmował ten organ, który w wyniku kontroli stwierdził okoliczności do wydania stosownej decyzji. Ponadto rozwiązania regulujące przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego wynikają z dostosowania przepisów krajowych do rozporządzenia (WE) nr 1931/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. *ustanawiającego przepisy dotyczące małego ruchu granicznego na zewnętrznych granicach lądowych państw członkowskich i zmieniającego postanowienia Konwencji z Schengen* (Dz. Urz. UE L 405 z 30.02.2006, str. 3). Treść kwestionowanego art. 47 ust. 1 pkt 4 dotycząca konieczności przedstawienia przez cudzoziemca dokumentów potwierdzających konieczność częstego przekraczania granicy wynika z brzmienia art. 9 lit. b

rozporządzenia (WE) nr 1931/2006, który stanowi, iż jednym z warunków uzyskania zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, jest uzasadnienie powodów częstego przekraczania granicy.

Zaprezentowane przez Stowarzyszenie uwagi dotyczące wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń zostały w części uwzględnione w toku konsultacji społecznych. Jednakże proponowana w art. 52 pkt 5 i 6 zmiana nie mogła zostać uwzględniona. Projektowane przepisy są zbieżne z obowiązującymi przepisami prawa oraz nie budzą kontrowersji. Ponadto zaproszenie ma służyć przede wszystkim w procedurze uzyskania wize Schengen lub wize krajowej. Proponowane rozwiązania prawne są także zgodne z art. 14 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. *ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy)* (Dz. Urz. UE L 243 z 15.09.2008, str. 1), w których wyraźnie mowa o konieczności zapewnienia zakwaterowania zapraszanemu cudzoziemcowi. Odnośnie uwag do treści art. 58 oraz art. 59 ust. 1 pkt 3 projektodawca częściowo uwzględnił propozycję zmiany w art. 58, poprzez jego doprecyzowanie. Jednakże w ocenie projektodawcy zapraszający powinien ponosić pełne koszty ewentualnego leczenia cudzoziemca oraz koszty wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Zapraszający ponosi odpowiedzialność finansową na zasadzie ryzyka będąc zobowiązanym do pokrycia kosztów ewentualnego leczenia cudzoziemca również po upływie ważności posiadanej wize, gdy cudzoziemiec kontynuuje pobyt na terytorium Polski, a posiadane przez niego ubezpieczenie zdrowotne utraciło już ważność. To samo dotyczy zobowiązania zapraszającego do pokrycia kosztów wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Odnosząc się do regulacji dotyczących wydawania wiz Schengen oraz wiz krajowych w pierwszej kolejności należy ponownie podkreślić, iż kwestie wydawania wiz Schengen uregulowane są w przepisach dorobku Schengen, a w szczególności w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. *ustanawiającym Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy)*, które stanowi kodyfikację obowiązującego prawodawstwa unijnego w dziedzinie wspólnej polityki wizowej. Projektodawca przyjął, podobnie jak w obecnie obowiązujących przepisach prawa, iż uregulowania dotyczące wydawania wiz krajowych będą jak najbardziej zbliżone do uregulowań kodeksu wizowego. Odnośnie dodania nowej przesłanki wydawania wiz, proponowane przez Stowarzyszenie rozwiązanie nie wydaje się zasadne, gdyż prowadzi do nadmiernego mnożenia celów, dla których może być wydana wiza. Projekt ustawy przewiduje już możliwość wydania wize w celu prowadzenia działalności gospodarczej oraz wykonywania pracy. Ponadto istnieje możliwość wydania wize w celu innym niż określony w art. 62 ust. 1 pkt 1- 24.

Proponowane rozwiązania dotyczące przesłanek odmowy wydania wize krajowej, cofania oraz unieważniania opisanych wyżej wiz krajowych są wzorowane na rozwiązaniach art. 32 ust. 1 oraz art. 34 *kodeksu wizowego*. Uregulowania dotyczące sposobu komunikowania się organów w trakcie konsultacji wizowych, zawarte w art. 72, mają na celu usprawnienie prowadzenia postępowania administracyjnego oraz pracy organów państwowych. Podkreślić przy tym należy, że ich poprawność

pod względem merytorycznym oraz legislacyjnym nie była kwestionowana przez Rządowe Centrum Legislacji oraz Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji w trakcie uzgodnień międzyresortowych. Zarówno przepisy dotyczące procedury odwołania od decyzji o odmowie wydania wizy krajowej, jak również przedłużania wiz krajowych, są zbieżne z uregulowaniami *kodeksu wizowego*, tak aby nie różnicować pod względem prawnym cudzoziemców posiadających wizy Schengen lub wizy krajowe. Należy także wskazać, iż rozwiązania zaproponowane w art. 76 ust. 3 są wzorowane na treści art. 32 ust. 3 *kodeksu wizowego*, który przewiduje możliwość odwołania się tylko od decyzji negatywnej w sprawie wydania wizy Schengen. Podobnie *kodeks wizowy* w art. 33 przewiduje, iż przedłużenie wizy Schengen może nastąpić tylko w wyjątkowych przypadkach, kiedy wskutek siły wyższej lub ze względów humanitarnych, bądź ważnych względów osobistych cudzoziemiec nie może opuścić terytorium państw członkowskich. W tym miejscu należy podkreślić, iż kierując się uregulowaniami Schengen ustawodawca przyjął, iż przedłużenie wizy krajowej ma charakter szczególny i powinno następować tylko w szczególnych sytuacjach, gdyż właściwą ścieżką legalizacji pobytu na terytorium Polski jest zezwolenie na pobyt czasowy. Odnośnie kwestii możliwości powoływania przez organ administracji publicznej biegłego w celu stwierdzenia, iż zachodzą przesłanki do przedłużenia wizy krajowej, proponowane rozwiązanie na celu usprawnienie prowadzonego postępowania administracyjnego. Należy podkreślić, iż organ powinien mieć możliwość przeprowadzenia postępowania dowodowego w sprawie i weryfikacji podnoszonych przez stronę w postępowaniu administracyjnym faktów. Ponadto brak jest uzasadnienia dla proponowanego dopuszczenia możliwości składania przez cudzoziemców wniosku o przedłużenie wizy, po upływie jej ważności. W pierwszej kolejności należy podkreślić, iż w opisaney wyżej sytuacji cudzoziemiec znajduje się już na terytorium Polski nielegalnie i zgodnie z uregulowaniami nie tylko prawa polskiego, ale także z *acquis Schengen* powinien opuścić terytorium naszego kraju, ponieważ zachodzą w stosunku do niego przesłanki wydania decyzji o zobowiązaniu go do powrotu. W tym miejscu można powołać się na treść art. 6 dyrektywy 2008/115/WE, będącej rozwinięciem dorobku Schengen, który stanowi, iż państwa członkowskie są obowiązane wydać decyzję nakazującą powrót cudzoziemcowi, który przebywa na ich terytorium nielegalnie. Ponadto, jeżeli cudzoziemiec pozostaje na terytorium naszego kraju nielegalnie i znalazł się w wyjątkowej sytuacji uniemożliwiającej mu opuszczenie Polski może skorzystać z innych instrumentów prawnych przewidzianych w projektowanej ustawie o cudzoziemcach, takich jak przykładowo zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na okoliczności wymagające krótkotrwałego pobytu.

Odnosząc się do kolejnych wątpliwości dotyczących treści przepisów regulujących udzielanie zezwoleń na pobyt czasowy ponownie należy podkreślić, iż na kształt i treść projektowanych regulacji prawnych w dużej mierze wpływają uregulowania wspólnej europejskiej polityki imigracyjnej. Przepisy art. 97 ust. 3 pkt 1 lit. e i g pozostawiające organom luz decyzyjny nie zostały rozszerzone w stosunku do obecnie obowiązujących i mają charakter marginalny.

Zaproponowane w art. 98 ust. 1 pkt 4 i 5 rozwiązania pozostają w duchu przyjętej w całym projekcie ustawy koncepcji możliwości posiadania przez cudzoziemca tylko jednego tytułu pobytowego oraz rozdzielania instytucji zezwoleń pobytowych od instytucji ochronnych. Powyższy zabieg ma celu wyraźne oddzielenie instytucji regulowanych projektowaną ustawą od innych form legalizacji pobytu cudzoziemców. Ponadto brak jest uzasadnienia dla posiadania przez cudzoziemca dwóch różnych tytułów pobytowych często wydanych na inne okresy pobytu w Polsce z którymi powiązane są nierzadko różne uprawnienia. Powyższy dualizm posiadanych przez cudzoziemca zezwoleń pobytowych prowadzi do sytuacji niepewności prawnej zarówno dla cudzoziemca, jak i dla organów stosujących prawo. Ponadto proponowane rozwiązanie idzie w ślad za rozwiązaniami dyrektyw migracyjnych, które wyłączają z zakresu ich stosowania cudzoziemców korzystających zarówno z ochrony międzynarodowej i ochrony krajowej, jak również o taką ochronę się ubiegających [przykładowo art. 3 ust. 1 lit a-c dyrektywy Rady 2009/50/WE, art. 3 ust. 2 lit. f-h dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim (Dz. Urz. UE L 343 z 23.12.2011, str. 1-9), art. 3 ust. 2 lit a dyrektywy Rady 2005/71/WE z dnia 12 października 2005 r. w sprawie szczególnej procedury przyjmowania obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych (Dz. Urz. UE L 289 z 3.11.2005, str. 15-22) oraz art. 3 ust. 2 lit. a dyrektywy Rady 2004/114/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie warunków przyjmowania obywateli państw trzecich w celu odbywania studiów, udziału w wymianie młodzieży szkolnej, szkoleniu bez wynagrodzenia lub wolontariacie (Dz. Urz. UE L 375 z 23.12.2004, str. 12)]. Nie można również zgodzić się z kierunkiem proponowanych zmian w art. 99 ust. 1 projektu ustawy. Zaproponowane brzmienie projektowanego przepisu wychodzi naprzeciw postulatowi Stowarzyszenia, zgodnie z którym przepisy nie powinny być uznaniowe, ponieważ mogłyby pozostawiać zbyt dużą swobodę w podejmowaniu decyzji przez organy administracji publicznej. Odnosząc się natomiast do uwag zgłoszonych do art. 102 należy podkreślić, iż wyłączenie stosowania art. 79 *Kodeksu postępowania administracyjnego* w przypadku prowadzenia niektórych postępowań w sprawie udzielania zezwolenia na pobyt czasowy nie wyłącza udziału cudzoziemca w całym postępowaniu administracyjnym zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 10 *Kodeksu postępowania administracyjnego*. Nie można także przychylić się do propozycji wykreślenia art. 112 z projektu ustawy. Przepis ten nie nakłada bowiem na cudzoziemca obowiązku stałej weryfikacji prawnej do pobytu w Polsce, a jedynie obliguje go do informowania o ustaniu głównego celu pobytu w Polsce, z powodu którego przyznano mu prawo pobytu w Polsce. Weryfikacja jego statusu prawnego będzie następować dopiero w postępowaniu w sprawie ewentualnego cofnięcia zezwolenia.

Odnosnie rozdziału regulującego zezwolenia na pobyt czasowy i pracę jeszcze raz należy podkreślić, iż na jego kształt wpłynęły zarówno przepisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich

na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim, jak również rozwiązania postulowane w dokumencie „Polityka migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania”.

Podobnie przepisy rozdziału regulującego zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji wynikają z wdrożenia do polskiego porządku prawnego dyrektywy Rady 2009/50/WE z dnia 25 maja 2009 r. *w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji.* Jak już wcześniej wspomniano dyrektywa ujednolica na poziomie unijnym kwestie przyjmowania obywateli państw trzecich w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji i wydawania im dokumentu pobytowego o nazwie „Niebieska Karta UE”, który uprawnia do mobilności w ramach Unii Europejskiej, dlatego też zasady wydawania powyższego zezwolenia muszą być jednolite w całej Unii Europejskiej. Polska nie może zatem, jak sugeruje Stowarzyszenie, stosować dowolnych kryteriów wydawania „Niebieskiej Karty UE”, gdyż mogłaby narazić się na postępowanie przed Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości z uwagi na nieprawidłowe wdrożenie przepisów dyrektywy do prawa krajowego. Konieczność przedstawienia przez cudzoziemca ubiegającego się o „Niebieską Kartę UE” dokumentu potwierdzającego roczny okres zatrudnienia wynika z treści art. 5 ust. 1 lit. a dyrektywy Rady 2009/50/WE. Podobnie przewidziany w projektowanych przepisach próg wynagrodzenia jest przewidziany w art. 5 ust. 3 wyżej wymienionej dyrektywy. Brzmienie art. 128 wynika wprost z wdrożenia do krajowego porządku prawnego art. 3 ust. 2 dyrektywy Rady 2009/50/WE. Uregulowania dotyczące cofnięcia omawianego zezwolenia na pobyt czasowy oraz treść art. 132 wynikają z transpozycji do polskiego ustawodawstwa art. 12 dyrektywy Rady 2009/50/WE.

Uregulowania dotyczące udzielania zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania działalności gospodarczej pozostają w zgodzie z dokumentem „*Polityka migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania*”, przewidującym promowanie cudzoziemców, którzy prowadzą działalność gospodarczą korzystną z punktu widzenia gospodarki i rynku pracy, a w szczególności tworzących miejsca pracy dla obywateli Polski oraz prowadzących działalność gospodarczą o charakterze innowacyjnym.

Przepisy regulujące kwestie udzielania zezwoleń na pobyt w celu prowadzenia badań naukowych również mają charakter uregulowań o charakterze unijnym i wynikają z wdrożenia do polskiego porządku prawnego dyrektywy Rady 2005/71/WE z dnia 12 października 2005 r. *w sprawie szczególnej procedury przyjmowania obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych.* W tym miejscu również należy stanowczo wskazać, iż Polska nie może wprowadzić zaproponowanych przez Stowarzyszenie koncepcji, ponieważ naraziłaby się na zarzut ze strony Komisji Europejskiej nieprawidłowego wdrożenia przepisów dyrektywy. Obowiązek pokrycia przez uczelnie ewentualnych kosztów zobowiązania cudzoziemca do powrotu wynika z treści art. 5 ust. 3 dyrektywy

Rady 2005/71/WE. Podobnie brak jest możliwości udzielania zezwolenia na pobyt czasowy na okres 5 lat, ponieważ naruszałoby to przepisy art. 8 cytowanej dyrektywy.

Odnosząc się do uregulowań rozdziału regulującego kwestie zezwoleń na pobyt dla członków rodziny obywateli Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemców, należy ponownie podkreślić, iż znaczący wpływ na jego kształt miały przepisy dyrektywy Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin (Dz. Urz. UE L 251 z dnia 03.10.2003 r. str. 12-18). Proponowane w projekcie art. 154 rozwiązanie ma charakter szczególny, dlatego też znajduje się w nim odesłanie do ważnego interesu strony. Nie można zgodzić się z uwagami do art. 155 ust. 2 projektowanej ustawy, iż nie uwzględni on sytuacji, w której cudzoziemcem przybywającym w celu połączenia z rodziną jest małoletni. W pierwszej kolejności należy podkreślić, iż przepis ma na celu wdrożenie do krajowego porządku prawnego art. 10 ust. 3 dyrektywy 2003/86/WE. Ponadto sytuacja małoletnich dzieci cudzoziemców jest kompleksowo uregulowana w całym projekcie ustawy o cudzoziemcach, między innymi w art. 155 ust. 3 pkt 2-4 oraz art. 156 pkt 2. Nie można również zgodzić się z postulatem rozszerzenia katalogu członków rodziny opisanego w art. 155 ust. 3, ponieważ postawałoby to w sprzeczności z art. 4 ust. 1 dyrektywy Rady 2003/86/WE. W tym miejscu należy jednak podkreślić, iż wspomniane przez Stowarzyszenie kategorie cudzoziemców mogą zalegalizować swój pobyt na innych podstawach prawnych niż łączenie rodzin, na przykład na podstawie art. 180 pkt 8 projektu ustawy. Natomiast proponowany w art. 159 ust. 2 oraz art. 181 pkt 5 przepis nie stanowi zawężenia dowodu, lecz jedynie wskazówkę interpretacyjną, gdyż nadal w pełni zastosowanie ma art. 75 § 1 *Kodeksu postępowania administracyjnego*. Nie można także uznać za słuszne zarzutów co do treści art. 164 ust. 3, gdyż zawarte w nim ograniczenie ma na celu przede wszystkim wyeliminowanie nadużywania obowiązujących przepisów prawa poprzez zawieranie małżeństw dla pozorów. Ponadto bez zastosowania ustawowego wyłączenia stosowania art. 79 *Kodeksu postępowania administracyjnego* w postępowaniach o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, nie można byłoby ustalić czy małżeństwo cudzoziemca nie zostało zawarte wyłącznie w celu obejścia przepisów prawa.

W kwestii natomiast uwag zgłoszonych do regulacji prawnych dotyczących zezwolenia na pobyt stały na początku należy podkreślić, iż w wyniku konsultacji społecznych znacznemu przeformułowaniu uległy przepisy dotyczące udzielania zgody na pobyt tolerowany, a co za tym idzie również przepisy regulujące udzielanie zezwolenia na pobyt stały dla cudzoziemców, którzy taką zgodę otrzymali. Należy również podkreślić, iż instytucja zgody na pobyt tolerowany ma szczególny charakter i jest udzielana cudzoziemcom, którzy nie mogą być zobowiązani do powrotu, a państwo jedynie toleruje ich pobyt na terytorium Polski. Zmienione przesłanki udzielania zgody na pobyt tolerowany, będą miały zastosowanie tylko do cudzoziemców, którzy naruszyli prawo w stopniu uniemożliwiającym nadanie im ochrony międzynarodowej lub których zobowiązanie do powrotu jest niemożliwe z przyczyn technicznych. Wspomniani wyżej cudzoziemcy nie powinni mieć zatem możliwości uzyskiwania zezwolenia na pobyt stały na takich samych zasadach, jak pozostali cudzoziemcy.

Odnosnie wymogu znajomości języka polskiego przy ubieganiu się o zezwolenia na pobyt stały należy podkreślić, iż projekt ustawy został w tej części zmodyfikowany i projektodawca zrezygnował z wymogu dokumentowania znajomości języka polskiego na poziomie A2. Jednakże nadal został zachowany wymóg znajomości języka polskiego dla cudzoziemców, którzy pragną osiedlić się w Polsce na stałe. Należy wskazać, iż wymóg znajomości języka polskiego jest jedynym przewidzianym przez polskie prawo wymogiem integracyjnym, jaki muszą spełnić cudzoziemcy, którzy chcą uzyskać w Polsce zezwolenie na pobyt na czas nieoznaczony. Wymóg ten był przewidziany również w *projekcie założeń do projektu ustawy o cudzoziemcach* oraz wpisuje się w postulaty zawarte w *Polityce migracyjnej Polski*. W zakresie propozycji wykreślenia z projektu art. 192 ust. 3 projektu w pierwszej kolejności należy podkreślić, iż zgodnie z proponowanym rozwiązaniem organ administracji publicznej nie będzie zobowiązany do cofnięcia zezwolenia w przypadku, jeżeli cudzoziemiec rozwiedzie się w ciągu trzech lat od uzyskania zezwolenia na pobyt stały, ale będzie orzekał o ewentualnym cofnięciu takiego zezwolenia na zasadzie uznania administracyjnego. Organ będzie zobowiązany nie tylko zbadać wszystkie okoliczności sprawy, ale również wziąć pod uwagę słuszny interes strony. Ponadto proponowane rozwiązanie ma na celu eliminację nadużyć, polegających na uzyskiwaniu prawa stałego pobytu, a w dalszej perspektywie obywatelstwa polskiego, przez cudzoziemców, którzy zawierają związki małżeńskie wyłącznie w celu legalizacji pobytu w Polsce. Należy podkreślić, iż małżonek obywatela polskiego uzyskuje zezwolenie na pobyt stały na preferencyjnych zasadach po 3 latach pobytu w Polsce, w sytuacji, kiedy inni cudzoziemcy są do tego uprawnieni dopiero po 5 latach pobytu w Polsce. Projektowane rozwiązanie wynika z wieloletniego doświadczenia organów stosujących prawo.

W zakresie uwag dotyczących zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE należy wskazać, iż kształt omawianego rozdziału *projektu ustawy o cudzoziemcach* wynika z konieczności wdrożenia do polskiego porządku prawnego dyrektywy Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. *dotyczącej statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi* oraz dyrektywy Rady 2009/50/WE z dnia 25 maja 2009 r. *w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji*. Trzeba w tym miejscu podkreślić, iż zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE nie jest rozwiązaniem krajowym, lecz zezwoleniem o charakterze unijnym, dlatego też brak jest możliwości swobodnego regulowania zarówno katalogu cudzoziemców, którym można to zezwolenie udzielić, jak również przesłanek jego udzielania. Uzyskanie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE nie tylko uprawnia do szczególnego traktowania na terytorium Polski, ale także na terytorium całej Unii Europejskiej, dlatego przesłanki udzielania omawianego zezwolenia muszą być uregulowane w sposób zbieżny we wszystkich państwach członkowskich. Nie można zatem zgodzić się z propozycją wykreślenia art. 205 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 2 pkt 1-3 i 6-7, ponieważ pozostawałoby to w sprzeczności z treścią art. 4 ust. 2 cytowanej dyrektywy. Katalog cudzoziemców, którym nie można udzielić zezwolenia na pobyt

rezydenta długoterminowego UE wynika z transpozycji do prawa krajowego art. 3 ust. 2 cytowanej dyrektywy regulującego zakres jej stosowania.

W zakresie natomiast uwag dotyczących dokumentów wydawanych cudzoziemcom należy wskazać, iż przepisy projektowanej ustawy o cudzoziemcach zostały dostosowane do rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. *ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich* (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2002, str. 1-7). Rozporządzenie to wprowadza obowiązek zamieszczania danych biometrycznych w wydawanych przez państwa członkowskie dokumentach pobytowych - kartach pobytu (a zatem również w dokumencie potwierdzającym posiadanie zgody na pobyt tolerowany), w tym obrazu linii papilarnych. Należy również podkreślić, iż odciski linii papilarnych pobierane są tylko i wyłącznie w celu umieszczenia ich obrazu na wyżej wymienionych dokumentach. Proponowane rozwiązanie jest wzorowane na przepisach dotyczących dokumentów paszportowych wydawanych obywatelom polskim. Odnośnie treści art. 242 ust. 1 projektu ustawy ponownie trzeba zauważyć, iż projektowana koncepcja zgody na pobyt tolerowany uległa zmianie i wydawanie cudzoziemcom posiadającym zgodę na pobyt tolerowany polskiego dokumentu podróży wydaje się nieuzasadnione. Podobnie projektodawca nie widzi potrzeby skreślenia ust. 2 w art. 263 projektu ustawy o cudzoziemcach.

Odnośnie przepisów regulujących kontrolę legalności pobytu należy podkreślić, iż przepisy projektowanej ustawy nie przewidują obowiązku posiadania przy sobie wszystkich dokumentów wymienionych w art. 280 projektu ustawy. Ustosunkowując się natomiast do propozycji wydłużenia terminu przewidzianego w art. 286 ust. 6, należy wskazać, iż w wyniku konsultacji społecznych omawiany przepis został zmieniony, a wskazany w nim termin wydłużony do 30 dni.

Ustosunkowując się do uwag dotyczących rozdziału o zobowiązaniu cudzoziemców do powrotu ponownie należy wskazać, iż brak jest pełnej dowolności w regulowaniu przewidzianych w tym rozdziale rozwiązań prawnych. Przepisy projektowanej ustawy o cudzoziemcach wdrażają do polskiego porządku prawnego przepisy dyrektywy Parlamentu i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. *w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich* (Dz. Urz. UE L 348 z 24.12.2008, str. 98). Z uwagi na powyższe brak jest możliwości wydłużenia terminu opuszczenia Polski orzeczanego w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu do 60 dni, ponieważ naruszałoby to przepis art. 7 ust. 1 dyrektywy Parlamentu i Rady 2008/115/WE. Podobnie treść art. 302 projektu ustawy wynika z konieczności wdrożenia do polskiego porządku prawnego art. 7 ust 2 cytowanej dyrektywy. Odnosząc się do propozycji orzekania o zobowiązaniu do powrotu na zasadzie uznania administracyjnego, należy wskazać, iż proponowane rozwiązanie byłoby sprzeczne z treścią art. 6 ust. 1 dyrektywy Parlamentu i Rady 2008/115/WE, który stanowi, iż decyzję nakazującą powrót wydaje się w stosunku do każdego cudzoziemca, który nie spełnia lub przestał spełniać przesłanki z art. 5 Kodeksu granicznego Schengen albo inne warunki wjazdu, pobytu lub zamieszkania w państwie członkowskim. Ponadto proponowane brzmienie przepisu pozostaje w zgodzie z przedstawionymi wcześniej przez Stowarzyszenie

postulatami, zgodnie z którymi decyzje w sprawach cudzoziemców nie powinny być wydawane na zasadzie uznania administracyjnego, gdyż pozostawia to zbyt dużą swobodę organom administracji publicznej. W kwestii katalogu przesłanek wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu ponownie trzeba wskazać, iż muszą być one zgodne z prawem Unii Europejskiej. Dyrektywa 2008/115/WE wyraźnie wskazuje, iż decyzję o zobowiązaniu do powrotu należy wydać w sytuacji niespełnienia warunków wjazdu i pobytu wskazanych w art. 5 *Kodeksu granicznego Schengen*. Przepisy dyrektywy nie przewidują żadnych odstępstw, oprócz dobra dziecka, poszanowania życia rodzinnego lub zasady non-refoulement, od wydania decyzji nakazującej powrót. Przepisy dyrektywy pozwalają jedynie na wydłużenie terminu opuszczenia Polski z uwagi na szczególną sytuację cudzoziemca (art. 7 ust. 2 dyrektywy). Ponadto przesłanki wydania decyzji o zobowiązaniu do powrotu zawarte w art. 287 ust. 1 pkt 13 oraz pkt 14 wynikają z konieczności dostosowania prawa polskiego do art. 6 ust. 1 dyrektywy 2008/115/WE w związku z art. 5 ust. 1 lit. c i e *Kodeksu granicznego Schengen*.

Odnosząc się do propozycji rozkładania uiszczenia kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu do powrotu na raty, należy wskazać iż do opisanych wyżej należności zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. *o postępowaniu egzekucyjnym w administracji* (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, z późn. zm). Ponadto brak jest możliwości wykreślenia art. 322 ust. 5, ponieważ prowadziłoby to do naruszenia art. 5 ust. 3 dyrektywy Rady 2005/71/WE z dnia 12 października 2005 r. *w sprawie szczególnej procedury przyjmowania obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych*.

W zakresie uwag dotyczących regulacji prawnych normujących przesłanki zgody na pobyt tolerowany, należy wskazać, iż w wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych zasadniczej zmianie uległa treść omawianych regulacji prawnych. *Projekt ustawy o cudzoziemcach* przewiduje udzielanie z urzędu zgody na pobyt ze względów humanitarnych, w sytuacji kiedy zobowiązanie cudzoziemca do powrotu naruszałoby prawo do życia rodzinnego w rozumieniu przepisów *Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności*, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.), lub naruszałoby prawa dziecka, określone w *Konwencji o prawach dziecka*, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 oraz z 2000 r. Nr 2, poz. 11), w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu. Zgoda na pobyt tolerowany będzie udzielana tylko w sytuacji kiedy cudzoziemcowi, wobec którego zachodzą wprawdzie okoliczności udzielania zgody na pobyt ze względów humanitarnych, jednakże nie można nadać tej ochrony z uwagi na wystąpienie po jego stronie przesłanek negatywnych, związanych z popełnieniem określonych czynów zabronionych lub gdy zobowiązanie cudzoziemca do powrotu jest nie możliwe z przyczyn technicznych. Z uwagi na powyższe zasadne jest utrzymanie art. 336 pkt 1 w brzmieniu zaproponowanym w projekcie ustawy.

Podobnie jak w przypadku rozdziału dotyczącego zobowiązania cudzoziemca do powrotu, tak również na kształt działu regulującego zatrzymanie cudzoziemca oraz jego pobyt w strzeżonym

ośrodka i / lub areszcie dla cudzoziemca duży wpływ miała dyrektywa Parlamentu i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich. Proponowane rozwiązania uwzględniają również w pełni orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości C-357/09 Kadzoev. Nie bez znaczenia pozostaje też fakt, iż w wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych treść Działu IX projektu ustawy o cudzoziemcach uległa znacznej zmianie. Projektowane przepisy prawa przewidują szereg korzystniejszych w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów rozwiązań dla małoletnich cudzoziemców umieszczonych w ośrodkach strzeżonych dla cudzoziemców. Projekt ustawy o cudzoziemcach ogranicza stosowanie środka w postaci umieszczenia cudzoziemca w strzeżonych ośrodkach wobec osób małoletnich, pozbawionych opieki. Środek ten dotyczyć będzie tylko osób powyżej 15 roku życia. Sąd rozpatrując wniosek o umieszczenie w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki będzie uwzględniał w szczególności stopień rozwoju fizycznego i psychicznego małoletniego cudzoziemca, cechy osobowości małoletniego cudzoziemca, okoliczności zatrzymania małoletniego cudzoziemca oraz warunki osobiste przemawiające za umieszczeniem małoletniego cudzoziemca w strzeżonym ośrodku. Projekt ustawy wprowadza również obowiązek umieszczania małoletnich dzieci wraz z ich rodzicami we wspólnym pokoju w każdej sytuacji, a nie – tak jak miało to dotychczas miejsce – tylko w miarę możliwości. Proponowane rozwiązania pozostają także w zgodzie z uregulowaniami dyrektywy Parlamentu i Rady 2008/115/WE. W projekcie zaproponowano także wprowadzenie alternatywnych środków dla detencji w postaci obowiązku zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu Straży Granicznej, wpłaty zabezpieczenia pieniężnego, przekazania dokumentu podróży do depozytu lub zamieszkiwania w wyznaczonym miejscu. Wprowadzono również maksymalny okres, na który cudzoziemiec będzie mógł być umieszczony w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, który wynosi teraz 12 miesięcy i jest krótszy, niż przewidują to art. 15 ust. 5 i 6 cytowanej wyżej dyrektywy. Projektodawca zdecydował się na skrócenie wspomnianego wyżej okresu uwzględniając przepisy art. 32 *Konstytucji RP*. W zakresie uprawnień zatrzymanego cudzoziemca przepisy są teraz bowiem zgodne z prawami osób zatrzymanych, określonymi w *Kodeksie postępowania karnego*. Istotne znaczenie ma ustawowe ograniczenie okresu zatrzymania cudzoziemca na nie dłużej niż 48 godzin, w ciągu którego powinien on być oddany do dyspozycji sądu. Ustosunkowując się do uwag dotyczących regulacji prawnych normujących umieszczanie w areszcie lub strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców kobiet w ciąży, należy wskazać, iż zgodnie z art. 375 projektu ustawy postanowienia o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców nie wydaje się, jeżeli mogłoby to spowodować niebezpieczeństwo dla jego życia lub zdrowia. Ponadto regulacja ta została również rozszerzona o cudzoziemców, których stan psychofizyczny stwarza domniemanie, że byli poddani przemocy. Odnosząc się do uwag zgłoszonych do art. 380 ust. 3 należy wskazać, iż dotyczą one złej praktyki stosowania prawa, a nie samych regulacji prawnych.

W kwestii uwag zgłoszonych do art. 408 pkt 2 lit. a i c należy wskazać, iż zaproponowane rozwiązanie jest identyczne z rozwiązaniami określonymi w projekcie założeń do projektu ustawy o cudzoziemcach. Ponadto proponowana regulacja prawna jest zgodna z treścią art. 96 *Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach* (Dz. Urz. UE L 239 z 22.09.2000, str. 19, z późn. zm.) oraz art. 24 rozporządzenia (WE) Nr 1987/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen drugiej generacji (SIS II).

Jednocześnie uprzejmie informuję, że w pozostałym zakresie postulaty zgłoszone przez Stowarzyszenie w piśmie z dnia 19 listopada 2012 r. zostały uwzględnione w projekcie ustawy o cudzoziemcach.

Na zakończenie chciałbym Państwu raz jeszcze podziękować za wnikliwą analizę projektu i przedstawienie uwag. Mam nadzieję, że zaprezentowane w niniejszym piśmie wyjaśnienia spotkają się z Państwa zrozumieniem.

Z poważaniem

MINISTER
SPRAW WĘWNETRZYNYCH
z up. Piotr STACHAŃCZYK
Sekretarz Stanu